

Аліна КОВАЛЬОВА

курсантка ННППФПНП

Марина ЛОГІНОВА

викладач кафедри цивільного
права та процесу Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ

МИРОВА УГОДА ТА МЕДІАЦІЯ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

В умовах сьогодення все більше набуває значення практика врегулювання цивільно-правових спорів без участі судді. Тенденція застосування медіації або укладання мирової угоди зумовлена певними причинами. По-перше, тривалістю судового процесу, який може продовжуватись протягом кількох років; по-друге, перевантаженістю судів великою кількістю цивільних справ, що підлягають розгляду та ін. Окрім цього, з початком війни на території України та окупацією деяких територій, значна кількість судів не в змозі в повному обсязі або взагалі здійснювати свої повноваження. Здійснення позасудового вирішення спорів є актуальним на сьогоднішній день, проте цей інститут досі залишається недостатньо врегульованим.

При розгляді цього питання варто почати з визначення сутності медіації та мирової угоди. Таким чином, відповідно до статті 207 Цивільного процесуального кодексу України, мирова угода укладається сторонами з метою врегулювання спору на підставі взаємних поступок і має стосуватися лише прав та обов'язків сторін [1]. В свою чергу медіація регулюється відповідним законом і визначається як позасудова добровільна, конфіденційна, структурована процедура, під час якої сторони за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються запобігти виникненню або врегулювати конфлікт (спір) шляхом переговорів [2]. Виходячи з цього можна зробити висновок, що медіація може проводитись у позасудовому порядку, в той час як мирова угода може бути укладена лише в рамках відкритого судового провадження.

Процедура медіації проводиться за участі медіатора – спеціально підготовленої особи, яка допомагає сторонам дійти взаємної згоди з питань, які можуть виходити за межі предмету спору, проте є важливими для сторін. Мирова угода укладається шляхом взаємних поступок сторонами цивільно-правового спору і може виходити за межі предмету спору лише за певних умов. Слід зауважити, що поняття «поступки» відсутнє у судовій практиці, що може спричинити певні судові помилки при затвердженні мирової угоди.

Суттєві відмінності мають правові наслідки медіації та мирової угоди.

Мирова угода укладається після відкриття провадження у справі на будь-якій стадії судового процесу, тому затверджується відповідною ухвалою суду, яка є обов'язковою для виконання у визначені строки, внаслідок чого суд закриває провадження. У разі досудового вирішення спору складається угода за результатами медіації в усній чи письмовій формі, яка фіксує домовленості сторін. Проте у випадку проведення медіації в процесі судового розгляду, сторони мають вирішити питання про закриття провадження. Важливим моментом є питання щодо виконання угод. У разі невиконання мирової угоди, ухвала про її затвердження може бути подана до відповідного органу для її примусового виконання. Водночас у випадку невиконання угоди за результатами медіації, для захисту своїх прав сторона може подати позов до суду для вирішення спору за участі судді.

Важливо розуміти, що мирова угода — це документ, а медіація — це шлях, яким сторони можуть досягти порозуміння та дійти до мирової або якоїсь іншої угоди [3]. Тому варто звернути увагу на вдосконалення нормативно-правової бази у цій сфері.

Список використаних джерел

1. Цивільний процесуальний кодекс України URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#n7619> (дата звернення 07.04.2024).
2. Закон України «Про медіацію» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-IX#Text> (дата звернення 07.04.2024).
3. Юридичне оформлення домовленостей під час медіації URL : <https://www.hsa.org.ua/blog/iuridicne-oformlennia-domovlenostei-pid-cas-mediaciyi>.

Єлизавета КОВАЛЬ

курсант 2 курсу ННППФПНП

Інна ШИНКАРЕНКО

доцент кафедри гуманітарних

дисциплін та психології

поліцейської діяльності

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат психологічних наук,

доцент

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Домашнє насильство охоплює фізичне, сексуальне, психологічне або економічне насильство, яке може траплятися в сім'ї, місці проживання, між родичами, колишнім чи теперішнім подружжям або іншими особами, що